

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D. a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **B. P.**, zastoupené Mgr. Jakubem Hajdučkem, advokátem se sídlem Sluneční náměstí 14/2588, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 10. 2019, čj. 29 A 236/2018-94,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Finanční úřad pro hl. m. Prahu rozhodnutím z 11. 3. 2016 zamítl žádost žalobkyně o přiznání úroků z neoprávněného jednání správce daně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 22. 3. 2016 odvolání k Odvolacímu finančnímu ředitelství. Dne 11. 6. 2018 se poté obrátila na Generální finanční ředitelství s podnětem proti nečinnosti z důvodů, že dosud nebylo o odvolání rozhodnuto. Generální finanční ředitelství žalobkyni informovalo, že na základě vyjádření žalovaného její podnět posoudilo jako podnět proti nečinnosti správního orgánu prvního stupně (finančního úřadu), který dosud nepředložil odvolání se svým stanoviskem odvolacímu orgánu. Podnět tedy postoupilo k vyřízení žalovanému, který jej vyřídí jako podnět proti nečinnosti finančního úřadu.

[2] Žalovaný podnět odložil a dne 26. 7. 2018 o tom žalobkyni vyrozuměl. Nečinnost spatřoval v tom, že správní orgán prvního stupně nepředal odvolacímu orgánu správní spis. To však již učinil a svoji nečinnost tedy odstranil.

[3] Žalobkyně 3. 10. 2018 podala žalobu proti nečinnosti žalovaného u Městského soudu v Praze. V ní se domáhala soudní ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení o odvolání. Namítla, že žalovaný stále o odvolání nerozhodl, přestože od podání odvolání uplynuly již více než 2 roky. Navrhla, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o odvolání do 30 dnů od právní moci rozsudku. Městský soud v Praze žalobu usnesením z 22. 11. 2018 postoupil místně příslušnému Krajskému soudu v Brně, který ji obdržel 11. 12. 2018.

[4] Krajský soud podanou žalobu na ochranu proti nečinnosti usnesením z 27. 2. 2019 odmítl pro nepřípustnost z důvodu nesplnění podmínky bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti. Proti tomu podala žalobkyně kasační stížnost, o které Nejvyšší správní soud rozhodl rozsudkem čj. 8 Afs 84/2019-27 tak, že napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k novému řízení. Závěr o nesplnění podmínek neshledal správný.

[5] Podáním z 30. 8. 2019 žalobkyně vzala žalobu zpět. Krajský soud v Brně znovu rozhodl v dané věci usnesením ze 17. 10. 2019 tak, že výrokem I. řízení zastavil, výrokem II. vrátil žalobkyni část soudního poplatku a výrokem III. žalovanému uložil povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení. Uvedl, že žalobkyně vzala svou žalobu zpět dříve, než o ní krajský soud rozhodl, a proto byly splněny podmínky dle § 47 písm. a) s. ř. s. pro zastavení řízení. Projevem vůle, kterým žalobkyně vzala žalobu zpět, je soud vázán. Řízení před zpětvzetím nedospělo do fáze meritorního projednání žaloby, proto soud rozhodl o vrácení soudního poplatku. Z průběhu řízení rovněž vyplývá, že žalobkyně vzala podanou žalobu zpět v důsledku pozdějšího chování žalovaného. Ten dne 19. 2. 2019 ve věci vydal rozhodnutí, čehož se podanou žalobou domáhala. Soud proto přiznal žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení dle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. Otázka důvodnosti žaloby a míry její úspěšnosti při meritorním posouzení věci není v tomto případě relevantní.

II.

[6] Žalovaný (dále „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[7] Dle stěžovatele je napadené usnesení nezákonné. Soud měl žalobu zamítnout ihned po tom, co stěžovatel vydal rozhodnutí, kterého se žalobkyně domáhala. To učinil již před vydáním prvního usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, „tvrzenou nečinnost“ tak již odstranil. Prostor pro zamítnutí žaloby měl soud opět poté, co mu kasační soud věc vrátil. Soud však neprojednal žalobu přednostně, jak mu ukládá zákon, a nezamítl ji. Tím stěžovateli vznikla nemajetková i majetková újma. Přesto, že se soud nezabýval meritem, z výroku o zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby z důvodu pozdějšího chování žalovaného implicitně vyplývá, že stěžovatel byl nečinný. Rozhodnutí zasáhlo rovněž do jeho majetkové sféry, jelikož mu soud uložil povinnost uhradit žalobkyni náklady řízení. Rychlost soudu tak zcela ovlivnila výsledek řízení pro stěžovatele.

[8] Stěžovatel dále považuje závěr, že žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, protože vzala žalobu zpět v důsledku stěžovatelova pozdějšího chování, za nesprávný. Podle něj bylo rozhodnutí, kterého se domáhala, vydáno již před prvním rozhodnutím krajského soudu. Časový odstup mezi vydáním tohoto rozhodnutí a zpětvzetí žaloby je přitom tak velký, že nemůže vést k závěru, že chování stěžovatele vedlo ke zpětvzetí žaloby. Z časového sousledu událostí navíc vyplývá, že žaloba na nečinnost byla stěžovateli doručena až poté, co vydal výzvu vůči žalobkyni a měsíc po její reakci samotné rozhodnutí. Chybí tedy příčinná souvislost mezi podáním žaloby a vydáním rozhodnutí. Rozhodnutí by bylo vydáno ve stejném okamžiku, jako kdyby žaloba na nečinnost nebyla podána.

[9] Žalobkyně svým jednáním účelově a uměle navýšila náklady řízení, které má nyní hradit stěžovatel. Podala kasační stížnost, ačkoliv stěžovatel rozhodl o odvolání ještě před vydáním prvního rozhodnutí krajského soudu. Nemohl tedy nijak ovlivnit chování žalobkyně, a nyní je postihován za svůj zákonný postup.

pokračování

[10] Krajský soud dle stěžovatele dostatečně nevzal v potaz jeho argumentaci týkající se časového odstupu jednotlivých úkonů, účelového jednání a umělého zvyšování nákladů ze strany žalobkyně.

[11] Současně stěžovatel podal návrh na přerušení řízení ve smyslu § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., protože rozšířenému senátu byla dne 30. 4. 2019 postoupena věc sp. zn. 9 Afs 271/2018. Předkládající senát tu vznesl otázku přípustnosti kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby, jestliže se v kasační stížnosti žalovaný domáhá jiného výroku krajského soudu. Stejně je tomu i v nyní projednávané věci; výsledek tohoto řízení může tedy zásadně ovlivnit nyní projednávanou kasační stížnost. V případě věcného projednání kasační stížnosti je stěžovatel přesvědčen o tom, že na základě uplatněných kasačních námitek je zřejmé, že rozhodnutí krajského soudu je nezákonné a navrhl tedy, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalobkyně nevyužila svého práva se ke kasační stížnosti vyjádřit.

III.

[13] Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti k návrhu stěžovatele nepřerušil, protože rozšířený senát ve výše specifikované věci v mezidobí již rozhodl. Důvod pro případné přerušení řízení tedy již nebyl dán.

[14] Kasační stížnost je nepřípustná.

[15] Kasační soud se nejdříve zabýval přípustností kasační stížnosti. Stěžovatel v ní napadl výrok o zastavení řízení i výroky o náhradě nákladů řízení a vrácení zaplaceného soudního poplatku. Domáhá se především změny výroku tak, že řízení o žalobě se nezastavuje, ale žaloba se zamítá. Rozšířený senát se ve svém rozhodnutí (viz bod [11]) přiklonil ke konceptu tzv. subjektivní nepřípustnosti pro nemožnost dosáhnout příznivějšího výsledku a dospěl k závěru, že „[ž]alovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s.; taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.“

[16] Kasační stížnost je sice přípustná objektivně (dle § 102 s. ř. s.), nikoli ale subjektivně (stížnost není podána oprávněnou osobou). Stěžovatel je účastníkem řízení, ale protože nemůže dosáhnout příznivějšího výsledku (žádná újma na právech mu nevznikla), jde o osobu zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti. Za relevantní nelze pak podle rozšířeného senátu považovat ani újmu majetkovou v podobě povinnosti nahradit náklady řízení druhému účastníkovi. Jde totiž o akcesorický výrok soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností a jeho přezkum je podmíněn přípustnou kasační námitkou proti výroku v meritu (§ 104 odst. 2 s. ř. s.).

[17] V nyní posuzované věci krajský soud řízení zastavil pro zpětvzetí žaloby. Žalobě tak nebylo v žádné části vyhověno a soud správnímu orgánu neuložil žádnou povinnost týkající se merita věci. Pokud by soud žalobu zamítl, jak se stěžovatel domáhá, opět by výsledkem bylo pouze nevyhovění žalobě. Žádné právně významné změny by nenastaly. Nelze souhlasit s argumentem stěžovatele, že mu výrokem o zastavení řízení vznikla nemajetková újma spočívající v implicitním obsahu výroku o zastavení řízení, že byl nečinný. Tento výrok sám o sobě žádný takový obsah nenesl, správní orgán ze své povahy navíc nemá subjektivní práva, do kterých by mohlo být zasaženo a vznik nemajetkové újmy je tedy vyloučen. Ve vztahu k věci

samé tak nemohla stěžovateli vzniknout žádná relevantní újma. Jediný rozdíl představuje při zastavení řízení v této věci povinnost nahradit náklady řízení, ale kasační stížnost pouze proti výroku o nákladech řízení je nepřijatelná.

[18] Řízení o žalobě tedy nemůže v meritu pro stěžovatele skončit příznivěji, a to ani v případě úspěšnosti kasační stížnosti. I když stěžovatel předně namítl nesprávnost výroku, kterým se řízení zastavuje, vytýkané důsledky pramení převážně z výroku o náhradě nákladů řízení. Otázka náhrady nákladů řízení nicméně není pro posouzení příznivosti výsledku řízení rozhodná. Na nyní projednávanou věc tak plně dopadají závěry rozšířeného senátu uvedené v bodě [14] tohoto rozhodnutí.

IV.

[19] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost byla podána zjevně k tomu neoprávněnou osobou a není tak dána subjektivní přípustnost kasační stížnosti, proto ji podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. postupem podle § 120 s. ř. s. odmítl.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3, věty první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., tak, že žádnému z účastníků se náhrada nákladů řízení nepřiznává, jelikož kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 7. května 2020

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu